

1. OPINTO-OHJAAJAT TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄÄN	2
2. OHJAUSTYÖN OSAAMISKRITEERIT	3
Ohjaus- ja dialogiosaaminen	4
Yhteisö- ja verkosto-osaaminen	4
Tutkimus- ja kehittämisosaaminen.....	6
3. PEDAGOGISET LÄHTÖKOHDAT OPINTO-OHJAAJAOPINNOISSA	7
4. AMMATILLISEN OPINTO-OHJAAJAN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN	10
4.1. Henkilökohtainen kehittämisprosessi: osaamisen tunnistaminen, osoittaminen, kehittymisen suunnittelu ja arviointi.....	11
4.2 Opinto-ohjaajan ohjausosaaminen	12
4.3 Opinto-ohjaaja työelämä- ja verkostoyhteistyössä	14
4.4 Tutkiva ja kehittävä opinto-ohjaaja.....	15
5. TIEDOKSI JA OPINTOJEN TUEKSI	16
Opiskelijapalvelut.....	16
Opinto-ohjaajan kehittymisen prosessi.....	17
AIKATAULU 2017–2018	20

1

Opinto-ohjaajat toimintaympäristöissään

Ohjauspalvelujen merkitys yhteiskunnassamme on kasvanut elämäntien siirtymien ja valintojen lisääntymisen myötä. Ohjauksen perustehtävänä suomalaisessa yhteiskunnassa ja koulutusjärjestelmässä on toimia yhteisöjen ja yksilöiden tukena, kun nämä erilaisissa elämäntilanteissa tekevät koulutustaan, työuriaan ja tulevaisuuttaan koskevia päätöksiä. Ohjauksen tavoitteena on parantaa kaiken ikäisten ihmisten toimintakykyä ja toimijuutta sekä lisätä heidän yhdenvertaista osallisuuttaan yhteiskuntaan.

Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä on toteutettu suuria rakenteellisia ja sisällöllisiä muutoksia, jotka ovat muokanneet ja edelleen muokkaavat opinto-ohjaajien työnkuvaa kaikilla koulutusasteilla ja -alueilla. Henkilökohtaiseen vuorovaikutukseen perustuva toiminta on edelleen ohjauksen ytimessä, mutta sen lisäksi opinto-ohjaajat ovat keskeisessä roolissa oppilaitosten sisäisen sekä alueellisen ja kansainvälisen toiminnan kehittämisessä.

Opiskelijoiden opintopolun sujuvuuden tukeminen sekä onnistuneen työelämään siirtymisen turvaaminen edellyttää moniammatillista ja monialaista verkostoyhteistyötä. Elinikäisen ohjauksen keskeinen tavoite on se, ettei kukaan syrjäydy.

Opinto-ohjaajilla on oppilaitoksissa tärkeä rooli. He tukevat vastuullisesti ja yhteisöllisesti opiskelijoiden kasvua ja kehitystä, oppimista ja opiskelua sekä tulevaisuuden suunnittelua. He osaavat jäsentää ja arvioida yhteiskuntaa ja sen muuntuvia toimintaympäristöjä, koulutusta ja työelämää sekä niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Opinto-ohjaajat vaikuttavat aktiivisesti yhteiskuntaan etsimällä, löytämällä ja kehittämällä uusia mahdollisuuksia ja ratkaisuja yhdessä opiskelijoiden ja muiden toimijoiden kanssa. Opinto-ohjaajien toiminta perustuu vankaan ammatilliseen ja teoreettiseen osaamiseen, eettiseen harkintaan ja kriittiseen ajatteluun.

2 Ohjaustyön osaamiskriteerit

Opinto-ohjaajien osaamisalueet – ohjaus- ja dialogiosaaminen, yhteisö- ja verkosto-osaaminen sekä tutkimus- ja kehittämisaaminen perustuvat kansainvälisen ohjausalan järjestön IAEVG:n määrittelemiin ohjaajien kompetenssi-alueisiin ja niihin rakennettuihin osaamiskriteereihin.

Osaamisalueet ovat kaksitasoisia siten, että ne sisältävät sekä ohjaajan ydinkompetensseja että erityiskompetensseja. Ydinkompetenssit ovat jokaisen opinto-ohjaajan ammatillista perusosaamista riippumatta siitä, millaisessa

ohjausympäristössä hän toimii. Erityiskompetenssit ovat kontekstisidonnaista osaamista, jota edellytetään spesifeissä ohjaustehtävissä.

Jokaisen opiskelijan henkilökohtaiset osaamistavoitteet arvioidaan ja määritellään koulutuksen aikana henkilökohtaisissa ohjaustapaamisissa, joissa hänelle laaditaan henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS). HEKS-prosessi on koko opintojen ajan kehkeytyvä ja tulevaisuuteen suuntautuva.

EETTINEN OSAAMINEN

- Tiedostan ohjauksen arvolähtökohdat ja perustan toimintani kriittiseen harkintaan.
- Toimin vastuullisesti aina ensisijaisen asiakkaan hyväksi.
- Rakennan ohjaussuhteeni luottamuksen varaan.
- Toimin auttavalla tavalla ohjaustyössäni.
- Hyväksyn erilaisuutta ja kunnioitan moninaisuutta.
- Toimin jokaisen ohjattavani kanssa hänen henkilökohtaisen tilanteensa edellyttämällä tavalla.
- Toimin ja ajattelen eettisesti myös vaikeasti ratkaistavissa ja ristiriitaisissa tilanteissa.
- Olen ohjauksessa kokonaisvaltaisesti läsnä.
- Tiedostan, käytän ja kehitän dialogista näkökulmaa ohjauksessani.
- Kehitän ammatillisten rajojeni tuntemusta.

TOIMIJUUDEN TUKEMINEN

- Ohjaan yksilöiden suunnanottoa opiskelussa, elämäntilanteessa, ura- ja tulevaisuuden suunnittelussa.
- Edistän yksilöiden emansipaatiota ja voimavaraisuutta.
- Työskentelen esteiden lieventämiseksi/poistamiseksi.

ELÄMÄNKULKUUN, KASVUUN JA KEHITYKSEEN LIITTYVÄ OSAAMINEN

- Ymmärrän yksilöiden ja yhteisöjen elämäntulkua ja kehitystä.
- Tuen yksilöitä ja yhteisöjä erilaisissa elämäntilanteissa.
- Katson ohjattavan tilannetta elämäntulkun näkökulmista, urien, tarinoiden, kehkeytymisen ja etenemisen perspektiiveistä.

KYKY AJAA OHJATTAVAN/OPISKELIJAN ASIAA (ADVOCACY)

- Tunnistan tilanteita, joissa toimijuuden ylläpitäminen tai edistäminen vaatii asianajamista.
- Tartun rohkeasti asioihin.
- Vien ohjauksessani ohjattavan asioita eteenpäin.

KULTTUURISENSITIIVINEN OSAAMINEN, ERILAISET OPPIJAT JA ESTEETÖN OPISKELU

- Ymmärrän ja arvostan erilaisia kulttuureja sekä kulttuurien moninaisuutta.
- Tunnistan monenlaisia oppimisen lähtökohtia ja tuen erilaisia oppijoita.
- Olen tietoinen ja ymmärrän ohjattavan henkilökohtaisen ja yksilöllisen elämäntilanteen kulttuuriset puitteet ja niiden erityiset lainalaisuudet.

OHJAUSTEOREETTINEN JA SISÄLTÖOSAAMINEN

- Tunnen erilaisia ohjausteoreettisia lähestymistapoja ja osaan käyttää niitä hyväksi omassa ohjauskäsityksessäni sekä toiminnassani.

OHJAUSMENETELMIEN OSAAMINEN

- Käytän monipuolisesti ohjausmenetelmiä ja kehitän niitä asiakkaiden ja toimintakontekstien tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisesti.

YHTEISKUNTA- JA KULTTUURIOSAAMINEN

- Yhdistän toimintani yhteiskunnalliseen ja kulttuuriseen kontekstiin sekä tiedostan ja ymmärrän niiden muutoksen logiikkaa.
- Toimin yhteiskunnallisen ja koulutuksellisen tasarvon toteutumiseksi sekä tiedostan ja ymmärrän niiden rakentumisen puitteet ja osatekijät.
- Tiedostan ohjauksellisen toimintani monimuotoisen ja -kulttuurisen yhteiskunnan kontekstissa.
- Olen ajan tasalla lainsäädännön tuntemisessa ja hyödynnän sitä toimintani eettisten periaatteiden osana.

REFLEKTIO-OSAAMINEN

- Arvioin oman toimintani perusteita, myös kriittisesti, ja pystyn käyttämään erilaista palautetta oman toimintani kehittämisessä.
- Toimin erilaisissa konteksteissa, työyhteisössä ja verkostoissa vastuullisesti ja kriittisesti ohjauksen perspektiivien ja etiikan periaattein.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISOSAAMINEN

- Orientoidun ohjaukseen tutkivalla otteella sekä asiakaskontakteissa että oman työni kehittämiseksi.
- Tunnistan työni osana verkostokokonaisuutta ja jaettua asiantuntijuutta.
- Pyrin kehittämään työtäni toisten kanssa, osana toimintakokonaisuutta ja jaettua asiantuntijuutta.
- Tunnen ja hyödynnän ohjauksen erilaisia tutkimustraditioita, -menetelmiä sekä tiedonhankinnan välineitä.
- Pyrin osallistumaan ja hankkimaan uutta tietoa ohjauksen kansainvälisen tutkimuksen ja kehittämisen konteksteissa.

3 Pedagogiset lähtökohdat opinto-ohjaajaopinnoissa

60 opintopisteen koulutus on kehitysohjelma, joka antaa laaja-alaisen kelpoisuuden opinto-ohjaajan tehtäviin toisella asteella ja oppilaanohjaajan tehtäviin perusopetuksessa. Opinnot tuottavat ohjausasiantuntemusta, jolle on käyttöä ja tehtäviä korkea-asteella ja aikuisten ohjausympäristöissä.

Opiskelijat Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun opinto-ohjaajakoulutuksessa ovat pedagogisen

kelpoisuuden omaavia ammattilaisia, joilla on aikaisempaa kokemusta opetus- ja ohjaustyöstä. Pedagogiikka ja menetelmät koulutuksessa tukevat ohjaustyön käytänteistä nousevien kysymysten ratkaisemista ja osaamisten kehittämistä. Ammattitoiminnan arjesta kumpuavat ilmiöt otetaan koulutuksessa yhteisen tutkimuksen ja kehittämisen kohteeksi. Tutkimista ja kehittämistä ohjaavat tutkimustehtävät.

Kuvio 1. Opinto-ohjaajan kehitysohjelman pedagogiikkaa.

Kehittymisohjelma noudattaa puolistrukturoidun opetussuunnitelman periaatteita. Ohjelman toteutuksessa korostetaan osaamisen kehittymistä ja toiminnan prosesseja, jolloin työskentelytapa on neuvotteleva, dialoginen. Sisältöjä käsitellään niitä vastaavilla pedagogisilla menetelmillä ja ohjauksellisilla työtavoilla.

Vertaisryhmien toiminta yhteisopiskelussa, tutkimustehtävissä ja ohjausharjoituksissa on keskeisessä pedagogisessa roolissa. Käytännössä kehittymisohjelma muotoutuu toiminnan kuluessa, kaikkien prosessiin osallistuvien yhteisten reflektointien perusteella. Osallistujien ja ammatillisen koulutuksen reaaliset käytännöt tulevat

prosessin myötä ohjelmamme eläväksi aineistoksi. Prosessin pysähdys- ja sytykekohtia ovat yhteiset reflektiopäivät, jotka on suurpiirteisesti teemoitettu kuvioon 2.

Opinto-ohjaajakoulutuksessa on kullakin opiskelijalla henkilökohtainen ohjaaja, joka on myös vertaisryhmän ohjaaja. Prosessi sisältää kolme HEKS keskustelua, opintojen alussa, aikana ja lopussa. Näiden lisäksi on myös muita ohjaustilanteita.

Prosessin aikana tutkimme yhdessä koettua ohjausta. Opinto-ohjaajakoulutuksen opiskelijat osallistuvat näin myös Ammatillisen opettajakorkeakoulun laatutyöhön ja opinto-ohjaajakoulutuksen kehittämiseen.

Kuvio 2. Reflektiopäivät opinto-ohjaajakoulutuksessa.

4 Ammatillisen opinto-ohjaajan osaamisen kehittäminen

AMMATILLISEN OPINTO-OHJAAJAN KEHITTÄMISOHJELMAN RAKENNE

4.1 HENKILÖKOHTAINEN KEHITTÄMISPROSESSI (9 op)

- Osaamisen tunnistaminen ja kehittämisen suunnittelu (HEKS) 2 op
- Osaamisen ja kehittämisen osoittaminen ja arviointi (osaamiskansio) 3 op
- Ohjauksen etiikka 4 op

4.2 OPINTO-OHJAAJAN OHJAUSOSAAMINEN (26 OP)

- Urateoriat 4 op
- Ohjausteoriat ja ohjausvideo (1) 6 op
- Ohjauksen analysointi 4 op
- Henkilökohtaisten ohjaustaitojen kehittäminen ja ohjausvideo (2) 8 op
- Elämäntilannehaastattelu 4 op

4.3 OPINTO-OHJAAJA TYÖELÄMÄ- JA VERKOSTOYHTEISTYÖSSÄ (15 OP)

- Laaja-alainen ohjausympäristöihin tutustuminen 7 op
- Ohjausharjoittelu peruskoulussa ja lukiossa 8 op

4.4 TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ OPINTO-OHJAAJA (10 OP)

- Kehittämisprojekti 10 op

4.1. HENKILÖKOHTAINEN KEHITTYMISPROSESSI 9 op

Opintojen alussa orientoitunut koulutusprosessiin ja opinto-ohjaajaopintoihin. Yhdessä luomme käsitystä opetus-suunnitelman ydinteemoista ja -prosesseista sekä työskentelyn pedagogisista periaatteista ja toteutusmuodoista. Rakennamme orientaatioperustaa ohjaustoimintaan ja erilaisiin ohjausympäristöihin, ohjausasiantuntijuuteen ja ohjaajan kompetensseihin. Keskeisinä työskentelymuotoinamme ovat reflektiopäivät, toiminta vertaisryhmässä sekä henkilökohtaiset kehittymiskeskustelut oman ohjaajan kanssa.

Koko opintojen ajan kiteytämme ohjausta eettisenä asiantuntijatyönä. Tutustumme ohjaajan eettisiin ohjeistuksiin, arvioimme niitä sekä perehdymme ohjaustilanteiden eettiseen arviointiin ja analyysiin. Analysoimme monikulttuuristuvan yhteiskunnan asettamia haasteita ja tunnistamme erontekoihin liittyviä yhteiskunnallisia ja kulttuurisia ilmiöitä. Perehdymme kulttuuritietoisen ohjauksen perusteisiin.

Ohjaustyön etiikka kulkee punaisena lankana kehitysohjelman kaikissa teemoissa ja toimii arvioinnin keskeisenä ulottuvuutena tutkimustehtävissä.

Opiskelun teemat tiivistettynä ovat:

- erontekoihin liittyvät yhteiskunnalliset ja kulttuuriset ilmiöt
- ohjausasiantuntijuuden eettiset lähtökohdat
- ammatillisen toiminnan analysointi eettisistä lähtökohdista
- ohjaustyön eettiset periaatteet

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 1: Osaamisen tunnistaminen ja kehittymisen suunnittelu (HEKS) 2 op

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 2: Oman kehittyvän ohjausosaamisen tutkiminen

2a: Osaamisen ja kehittymisen osoittaminen ja arviointi (osaamiskansio) 3 op

2b: Ohjauksen etiikka 4 op

Ura- ja ohjausteoriat, ohjauksen menetelmät

Tutustumme keskeisiin urateorioihin sekä kasvatuksen, koulutuksen, oppimisen ja ohjauksen kysymyksiin elämäntilanteissa. Näiden pohjalta perehdymme ohjausprosessin erilaisiin teoreettisiin jäsenyksiin ja metodisiin lähestymistapoihin. Luot perustaa oman käyttöteorian tiedostamiselle ja rakentamiselle.

Opiskelun teemat tiivistettynä ovat:

- ohjauksen yhteiskunnalliset ja kulttuuriset perusteet
- ammatinvalinnan sekä koulutus- ja työurien muotoutumisen keskeisimmät suuntauukset
- keskeiset ohjauksen teoreettiset suuntauukset
- eri teorioita vastaavat ohjauskäytänteet ja niiden soveltaminen ohjaustyössä

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 3: Urateoriat 4 op

- 3a. Urateorioihin tutustuminen ja yhden teorian esittely yhteistoiminnallisesti oman vertaisryhmän kanssa.
- 3b. Urateorioiden henkilökohtainen reflektio.

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 4: Ohjausteoriat 6 op

- 4a. Ohjausteorioihin tutustuminen ja yhden teorian esittely yhteistoiminnallisesti oman vertaisryhmän kanssa.
- 4b. Oman ohjauksen videointi ja analyysi oman käyttöteorian näkökulmista
- 4c. Ohjausteorioiden henkilökohtainen reflektio.

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 5: Ohjauksen analysointi 4 op

Ohjaussuuntausvideoiden katsominen, analysointi ja raportointi yhteistoiminnallisesti oman vertaisryhmän kanssa.

Henkilökohtaisten ohjaustaitojen kehittäminen

Jäsenämme ohjaustapahtumaa, erityisesti ohjausvuorovaikutusta. Analysoimme siihen liittyviä ilmiöitä ohjausteoreettisten ja -menetelmällisten käsitteiden avulla. Perehdymme henkilökohtaisen ohjauksen ja pienryhmäohjauksen menetelmiin. Tietoisuus omista ohjauksellisista käsityksistäsi ja käytännteistäsi sekä niiden suhteesta toisiinsa ja ohjaustyön teoriaperustaan syvenee.

Opiskelun teemat tiivistettynä ovat:

- luottamuksellisen ohjaussuhteen merkitys onnistuneelle ohjausprosessille
- toimijuuden ja osallisuuden esteet asiakkaiden elämänculussa sekä keinot auttaa asiakkaita jäsentämään niihin liittyviä kysymyksiä ohjauksellisin keinoin
- ammatillisen keskustelun taidot ja ohjausmenetelmät
- henkilökohtainen ohjaus
- ryhmänohjaus
- oman ohjaajana kehittymisen reflektointi ja omien kehittymistarpeiden tunnistaminen

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 6: Henkilökohtaisten ohjaustaitojen kehittäminen (ohjausvideo 2) 8 op

- 6a. Henkilökohtaisen ohjaustilanteen havainnointi ja reflektio
- 6b. Henkilökohtaisten ohjaustaitojen reflektiotehtävä.
- 6c. Oman ohjauksen videointi 2 ja ohjaustilanteen analyysi.

Ohjaus elämänculussa

Jäsenämme ihmisen kehitystä ja elämänculkua, elämänculun rakentumista ja siirtymä yksilöllisten ja yhteiskunnallisten ilmiöiden vuorovaikutuksena. Tutkimme lasten ja nuorten, aikuisten ja ikääntyvän väestön ohjauksen erityispiirteitä.

Opiskelun teemat tiivistettynä ovat:

- eri-ikäisten asiakkaiden ohjaukselliset tarpeet ja niiden psykologiset ja yhteiskunnalliset taustat osana yksilöiden elämänculkuja
- elämänculkuun ja ikään liittyvät erityiskysymykset ohjaustyössä

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 7: Elämänculkuhaastattelu 4 op

Elämänculkuhaastattelun toteuttaminen ja analysointi.

Ohjauksen järjestäminen

Perehdymme suomalaiseen koulutus- ja ohjausjärjestelmään, sitä ohjaavaan lainsäädäntöön sekä kansallisiin ja kansainvälisiin ohjauspoliittisiin linjauksiin. Tutustumme eri koulutusasteiden ja -alojen opetussuunnitelmiin ja tutkintojen perusteisiin sekä oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämistä koskeviin malleihin. Jäsennämme ohjauksen organisointia moniammatillisena yhteistyönä sekä alueellisena, kansallisena ja kansainvälisenä kehittämistoimintana.

Luomme ja tutkimme erilaisia ohjaustoiminnan verkostoja ja rakennamme niihin liittyvää osaamista. Ylläpidämme moniammatillisia verkostoja ja kehitämme uusia yhteistoiminnan muotoja ohjauksen verkostoissa. Osallistumme verkostoyhteistyön näkökulmasta työelämän kehittämiseen.

Opiskelun teemat tiivistettynä ovat:

- ohjaustyötä ja opiskeluhoitoa koskeva lainsäädäntö
- koulutusjärjestelmän rakenne ja sen eri tasot
- eri-ikäisille suunnattujen ohjauspalveluiden kokonaisuus
- monikulttuurista ohjaustyötä tukevat palvelut
- holistinen ohjaus eri toimijoiden moniammatillisena ja monialaisena yhteistyönä sekä alueellisena, kansallisena ja kansainvälisenä kehittämistoimintana

Opiskelun tuki ja esteettömyys

Jäsennämme ohjaustoimintaa oppijan opinto-, koulutus- ja urapolun sekä osallisuuden tukena. Tunnistamme ja arvioimme oppijan psykososiaalisen tuen tarpeita ja perehdymme ohjauksellisiin menetelmiin esteettömän opinto- ja urapolun mahdollistamiseksi.

Opiskelun teemat tiivistettynä ovat:

- psykososiaalisen tuen menetelmät esteettömän opiskelun mahdollistamiseksi moniammatillisena yhteistyönä
- kolmiportaisen tuen malli
- oppijoiden henkilökohtaiset tarpeet sekä soveltuvien palvelujen piiriin ohjaaminen

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 8: Laaja-alainen ohjausympäristöihin tutustuminen 7 op

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 9: Ohjausharjoittelu peruskoulussa ja lukiossa 8 op

4.4. TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ OPINTO-OHJAAJA 10 op

Syvennät tutkivaan ja kehittävään toimintaan liittyvää ohjausasiantuntijuuttasi. Perehdyt ajankohtaiseen ohjaus-tutkimukseen ja ymmärrät sen merkityksen ohjaustyön kehittämiseksi. Perehdyt teoreettisesti ja käytännöllisesti johonkin konkreettiseen ohjaustyön kysymykseen ja toteutat yhteistoiminnallisesti siihen liittyvän kehittämis-projektin. Projekti voidaan toteuttaa osallistumalla johonkin olemassa olevaan kehittämistoimintaan tai rakentaa uusi kehittämiskokeilu. Kehittämistoiminta raportoidaan ja esitellään.

Opiskelun teemat tiivistettynä ovat:

- tutkivan kehittämisen prosessi
- ajankohtainen ohjausalan tutkimus
- erilaiset kehittämisen menetelmät ja niiden käyttäminen ohjaustyössä
- uuden tiedon luominen ja osaamisen rakentaminen ohjaustyön kehittämiseksi

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 10: Kehittämisprojekti 10 op

5 Opintojen tueksi

Opiskelijapalvelut

Opintotoimisto

Opintotoimisto sijaitsee Pasilan toimipisteessä 7. kerroksessa huone 7201.

Tavoitat opintosihteerit parhaiten osoitteesta

aokk@haaga-helia.fi,

tai puhelinnumeroista 040 488 7395.

Henkilökunnan sähköpostiosoitteet ovat muotoa

etunimi.sukunimi@haaga-helia.fi

Opintotoimistosta saat tietoa opiskelun käytännön asioista, muun muassa

- Verkkotunnukset ja salasanat
- Mahdolliset selvitykset työ- ja elinkeinotoimistoa ym. viranomaisia varten
- Opiskelutodistukset
- Todistukset, valmistuminen

Kirjasto

Kirjasto sijaitsee Pasilan toimipisteessä 3. kerroksessa ja Porvoon toimipisteessä 1. kerroksessa. Aukioloajat ja kirjastokortin hakulomake ovat osoitteessa www.haaga-helia.fi/kirjasto.

Ruokailu

Voit ruokailla hieman edullisemmin Haaga-Helian toimipisteissä ja Turun amk:n opiskelijaravintoloissa, kun ilmoitat olevasi opettajaopiskelija tai kurssilainen.

Opintososiaaliset edut

Opettajan pedagogiset opinnot eivät ole tutkintoon johtavaa koulutusta, joten opintososiaaliset edut (esim. matkialennukset, ateriaedut) eivät koske yleensä opettajaopiskelijoita. Poikkeukset selvitetään tapauskohtaisesti Haaga-Helian opintotukilautakunnassa, opintotuki@haaga-helia.fi.

Opinto-ohjaajan työ edellyttää jatkuvaa kouluttautumista, kehittämisesseihin osallistumista ja niiden käynnistämistä. Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun täydennyskoulutus sekä tutkimus- ja kehittämis-toiminta tarjoavat monenlaisia yhteistyömuotoja ohjaajan työn kehittämiseen opinto-ohjaajankoulutuksen jälkeen. Erityisesti moniammatillista kehittymistä edistäviin täydennyskoulutuksiin ja tutkimusprojekteihin on toivottavaa saada lisää ohjauksellista näkökulmaa. Ks. www.haaga-helia.fi/laokk.

Oman työn kehittämiseksi opinto-ohjaajien on hyvä jo peruskoulutuksen aikana tutustua ohjausalan ammatillisten järjestöjen ja organisaatioiden toimintaan. SOPO ry on opetusalan ammatilliseen järjestöön kuuluva opinto-ohjaajien yhdistys, joka julkaisee lehteä, järjestää vuosittain tapaamisia ja toimii opinto-ohjaajien ammatillisissa kysymyksissä myös neuvottelijana. IAEVG on opinto- ja ammatinvalinnanohjaajien kansainvälinen järjestö, jonka vuosittaiset konferenssit tarttuvat kulloinkin polttavaan ohjauksen teemaan (esim. tasa-arvo, kaupallistuminen, työn muutos). Järjestö on myös vahvasti vaikuttamassa tutkimustiedon pohjalta ohjauksen ammatillisten osaamiskriteereiden määrittelyyn. Tämä työ on jatkunut konferenssien ohella eurooppalaisten ohjauksen kouluttajien NICE-verkostossa, jonka pyrkimyksenä on kehittää ohjausalan koulutusta tutkinnoiksi saakka. Ohjausalan akateemisia jatko-opintoja voi suorittaa Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopistoissa. Osallistuminen SOPOn ja IAEVGn toimintaan verkottaa opinto-ohjaajat kehittämään ohjausalan osaamista toisten ohjausammattilaisten kanssa. Ks. IAEVG, <http://bit.ly/1DY9Roo>. Ks. SOPO, <http://www.sopo.fi/>.

Täydennyskoulutus

Ammatillisen opettajakorkeakoulun täydennyskoulutuksen tehtävänä on tukea ammatillisen opetushenkilöstön ja oppilaitosten osaamisen kehittämistä. Täydennyskoulutuksen keskeinen haaste on vastata yhteiskunnan ammattipedagogisiin tarpeisiin.

Täydennyskoulutuksissa päivitetään opetushenkilöstön ja oppilaitosorganisaatioiden osaamista ja kehitetään uusia ratkaisuja opiskelun, työelämän ja elinikäisen oppimisen tarpeisiin. Lisäksi täydennyskoulutuksilla tuetaan oppilaitosorganisaatioita kouluttamalla ja konsultoimalla oppilaitosten johtoa ja työelämän yhteistyökumppaneita.

Haaga-Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu toteuttaa täydennyskoulutusta Opetushallituksen, Opetusministeriön sekä EUn rahoituksella ja maksullisena palvelutoimintana. Koulutukset voivat olla lyhytkestoisia tai laajempia opintopisteytettyjä koulutuskokonaisuuksia, konsultointipalveluita, seminaareja tai luentosarjoja, joita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä asiakkaan kanssa.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, TKI

Tutkimus, kehittämis- ja innovaatio -toiminnan tavoite ja painotus

Ammatillisen koulutuksen oppimisen uudet ratkaisut ja tulevaisuuden oppimisympäristöt

Ammatillisen opettajakorkeakoulun tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) tavoitteena on tuottaa uusia toimintamalleja, ratkaisuja ja välineitä ammatilliseen oppimiseen, ohjaukseen ja opetukseen. Haluamme olla kehittämässä tulevaisuuden oppimisympäristöjä yhteistyössä ammatillisen ja ammattikorkeakoulukentän, sekä työelämän kanssa. Toimintamme on tulevaisuuteen suuntautuvaa ja työelämän muutoksia ennakoivaa, ammatilli-

sen opettajankoulutuksen, erityisopettajankoulutuksen ja opinto-ohjaajankoulutuksen toimintakenttää palvelevaa.

Ammatillisen ja AMK-koulutukseen liittyvä tutkimisen ja kehittämisen kohteitamme ovat muun muassa:

- Työelämäosaamisen opinnollistaminen osaamisen arvioinnin kautta
- Oppiminen työelämän kanssa
- Ammatillisen opettajan työn muutos (uusi työ, työllistyminen, joustavuus)
- Yrittäjämäinen ja verkostomainen tapa toimia
- Yrittäjäyso-pedagogiikka
- ICT-keskeiset ratkaisut (mm. pelillistäminen)
- Monikulttuurisuus ja kansainväliset hankkeet
- Inklusio ja erityispedagogiikka
- Vertaisryhmämentorointi

TKI-toiminnan toimintatavat ja tutkimus- ja kehittämisorientaatio

Tutkimus- ja kehittämistyö on osa opettajakorkeakoulun pitkäjänteistä strategista toimintaa ja henkilökunnan työtä. Korkeasti koulutettu ja osaava henkilökunta takaa vaikuttavan tutkimus- ja kehittämistyön toteutumisen. TKI-toimintamme on käytäntö- ja työelämälähtöistä. Teemme kehittäväää tutkimusta verkostoissa ja toimimme läheisessä yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten koulutusorganisaatioiden, korkeakoulujen ja työelämän kumppaneiden kanssa.

Esittelemme projektien toimintaa ja tuloksia erilaisissa seminaareissa ja verkostotapaamisissa, joista tiedotetaan opettajakorkeakoulun [www-sivuilla](#). Opinto-ohjaajaopiskelijat ovat tervetulleita osallistumaan projekteihin ja tapahtumiin. Projektien tuloksista julkaistaan raportteja Haaga-Helian julkaisusarjoissa ja alan eri julkaisufoorumeilla. Opettajakorkeakoulun julkaisut ja linkit julkai-

sumyyntiin löydät osoitteesta www.haaga-helia.fi/fi/aokk/julkaisut.

Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun ja opinto-ohjaajankoulutuksen taustoja

1900-luvun alku oli talouselämän vapautumisen ja eduskuntaudistuksen myötä dynaamista kehittymisen ja tulevaisuuteen uskovan toiminnan aikaa. Yhteiskunnan muuttuminen edellytti sivistyneitä kansalaisia. Elinkeinoelämän kehittyminen vaati ammatillisen koulutuksen kehittämistä. Koulujen palvelukseen tarvittiin hyviä opettajia. Vuonna 1898 perustettiin Suomen Liikemiesten Kauppaopisto (SLK). Vuodesta 1904 alkaen kauppaopettajaopiskelijat alkoivat harjoitella opettajan tehtävää varten. Auskultantit pitivät harjoitustunteja ja seurasivat opetusta.

Suomen itsenäisyyden ensimmäisten vuosikymmenten aikana ammatillinen koulutus kehittyi hitaasti elinkeinoelämän esittämistä kehittämistoiveista huolimatta. Eri alojen ammatillinen koulutus oli hallinnollisesti hajallaan eri ministeriöiden yhteydessä. Toinen maailmansota, pula ammattitaitoisesta työvoimasta, suuret ikäluokat ja elinkeinorakenteen muutos saivat yhteiskunnan viimein panostamaan ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Tulevaa koulutuksen laajenemista ennakoiden SLKn yhteyteen perustettiin opettajankoulutusyksikkö vuonna 1950. Oppilaitoksesta tuli normaalikauppaoppilaitos. Kyseistä vuotta juhlietaan Haaga-Heliassa ammatillisen opettajankoulutuksen alkamisvuotena.

Ammatillisen koulutuksen ekspansio alkoi 1950-luvun lopulla ja jatkui seuraavalla vuosikymmenellä. Oppilaitokset kasvoivat ja uusia oppilaitoksia perustettiin. Opettajankoulutus laajeni. Ammatillista opettajankoulutusta toteutettiin alakohtaisesti useassa pienessä yksikössä ympäri maata. Eri yksiköissä toteutettu opettajankoulutus oli kestoltaan ja sisällöltään epäyhdenäistä. Koulutuksen

laadun parantamiseksi opettajankoulutuksessa otettiin käyttöön uudet opetussuunnitelmat vuonna 1986. Kaikilla aloilla opettajien tuli suorittaa pedagogiset opinnot ja opintojen laajuudeksi tuli 40 opintoviikkoa. Vuodesta 1992 alkaen opettajankoulutusyksiköihin saattoi hakeutua eri alojen opettajaopiskelijoita.

Ammattikorkeakoulujärjestelmän rakentamisen yhteydessä ammatillisen opettajankoulutuksen järjestäminen oli mietittävä uudelleen.

Vuoden 1996 lakiuudistuksessa ammatillinen opettajankoulutus asetettiin viiden ammattikorkeakoulun yhteydessä toimivan ammatillisen opettajakorkeakoulun tehtäväksi. Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu aloitti toimintansa vuonna 1997. SLK:n opettajankoulutus ja osa Helsingin Sairaanhoidon opiston opettajankoulutuksen toiminnoista siirrettiin Helia Ammatilliseen opettajakorkeakouluun. Opettajankoulutuksen laajuudeksi määrättiin 35 opintoviikkoa.

Opettajakorkeakoulu on tällä vuosituonnilla kehittänyt monialaiseksi opettajankoulutusta, täydennyskoulutusta ja tutkimus- ja kehitys- ja innovaatiotoimintaa toteuttavaksi yksiköksi. Vuonna 2005 ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmauudistuksen myötä erityisopettajan pedagogisten opintojen laajuudeksi tuli 60 opintopistettä. Korkeakoulujärjestelmän rakenteellinen kehittäminen johti, Haaga-Helia Ammatikokkeakoulun perustamiseen vuonna 2007.

Erityisopettajankoulutus alkoi vuonna 2006 Euroopan sosiaalirahaston tuen turvin. Koulutus vakinaistettiin muutamaa vuotta myöhemmin. Opinto-ohjaajakoulutus alkoi vuonna 2011 ja on vakiintunut osaksi muuta suomalaista opinto-ohjaajien perus- ja täydennyskoulutusta. Toiminnan monipuolistumisen avulla Haaga-Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu on pystynyt aiempaa paremmin kehittämään ammatillista koulutusta toimialueellaan.

Vuonna 2010 vietimme Haaga-Heliassa opettajankoulutuksen 60-vuotisjuhlia. Olemme ylpeitä juuristamme, kehittäminen ja kehittyminen ovat toimintamme kulmakiviä. Yhdessä opettajaopiskelijoiden, oppilaitosten, elinkeinoelämän kumppaneiden ja järjestöjen kanssa kehitämme niin ammatti- kuin ammattikorkeakoulupedagogiikkaa tulevaisuuden yhteiskunnan tarpeisiin.

Vuoden 2010 juhlavuoden kunniaksi Haaga-Helia julkaisi Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun historiikin, *Opettajan ammattiin ja ammatin opettajaksi*. Kirjan on toimittanut Sirkka Kortetjärvi-Nurmi ja siinä kerrotaan monipuolisesti Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun toiminnasta ja tavoitteista. Teoksessa tarkastellaan opettajankoulutusta myös koko yhteiskunnan toiminnan taustaa vasten. Historiikin voi ostaa osoitteesta julkaisut@haaga-helia.fi.

AIKATAULU 2017–2018

AMMATILLINEN OPINTO-OHJAAJAN KOULUTUS

Haaga-Helia AMK, Pasila, Ratapihantie 13

klo 9–16

18.–19.5.17

30.–31.8.17

25.–26.9.17

25.–26.10.17

21.–22.11.17

22.–23.1.18

15.–16.2.18

19.–20.3.18

16.–17.4.18

14.–**15.5.18**

Kevään valmistajaisjuhla **lihavoituna**.

Syyslukukauden juhla 30.11.18.